

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск п'ятдесятий перший

**Київ - Вінниця
2018**

Рекомендовано до друку вченою радою

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол №12 від 25 квітня 2018 р.).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Гуревич Роман Семенович - доктор педагогічних наук, академік, дійсний член НАПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, директор, (головний редактор).

Коломієць Алла Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, проректор з наукової роботи, (заступник головного редактора).

Шевченко Людмила Станіславівна - кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра інформаційних та інноваційних технологій в освіті (відповідальний секретар).

Ничкало Нелля Григорівна - доктор педагогічних наук, академік, дійсний член НАПН України, відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, академік-секретар.

Биков Валерій Юхимович - доктор технічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, директор.

Лук'янова Лариса Борисівна - доктор педагогічних наук, професор, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, директор.

Радкевич Валентина Олександрівна - доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, директор.

Козяр Михайло Миколайович - доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, ректор.

Лазаренко Наталія Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, ректор.

Акімова Ольга Вікторівна - доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра педагогіки, завідувач.

Бойчук Віталій Миколайович – доктор педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, заступник директора з наукової роботи.

Гомонюк Олена Михайлівна - доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет, кафедра практичної психології та педагогіки.

Ковтонюк Мар'яна Михайлівна - доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра математики та інформатики, завідувач.

Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра алгебри і методики навчання математики, професор.

Паламарчук Ольга Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра психології, завідувач.

Тарасенко Галина Сергіївна - доктор педагогічних наук, професор, Вінницька академія неперервної освіти.

Шахов Володимир Іванович - доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра психології, професор.

Кадемія Майя Юхимівна - кандидат педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, кафедра інформаційних та інноваційних технологій в освіті, завідувач.

Гуревич Ірина - професор, PhD, технічний університет м. Дармштадт, Інститут перероблення знань, директор (ФРН).

Беженар Юлія Петрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, установа освіти «Вітебський державний університет імені М.П. Машерова», художньо-графічний факультет, декан (Білорусь).

Ляска Євгенія Івона - доктор педагогічних наук габлітований, професор звичайний, Жешувський університет, вища школа педагогічна в Мисловицях (республіка Польща).

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців:

С 91

методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. - Випуск 51 / редкол. - Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. - 425 с.

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівники коледжів і вищих навчальних закладів висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовку кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів. Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, коледжів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти. Статті збірника подано в авторській редакції.

Рецензенти:

О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»);

М.С. Корець, доктор педагогічних наук, професор (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова);

Л.В. Оршанський, доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка);

Р.В. Сопівник, доктор педагогічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України);

С.М. Яшук, доктор педагогічних наук, професор (Уманський державний педагогічний університет імені П. Тичини).

ISSN 2412-1142

ISBN 978-966-2337-01-3

УДК [378.016 + 377.016] (06)

© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ;

© Автори статей;

© ТОВ фірма «Планер»

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCE OF UKRAINE

**VINNYTSIA STATE MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI PEDAGOGICAL UNIVERSITY
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF PEDAGOGY, PSYCHOLOGY,
PREPARATION OF HIGH QUALIFICATION PROFESSIONALS**

**INSTITUTE OF PEDAGOGICAL AND ADULT EDUCATION
INSTITUTE OF VOCATIONAL TECHNICAL TRAINING
INSTITUTE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AND LEARNING TOOLS**

**MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AND
INNOVATION METHODOLOGIES OF EDUCATION IN
PROFESSIONAL TRAINING: METHODOLOGY, THEORY,
EXPERIENCE, PROBLEMS**

Collection of Scientific Papers

Issue 51

**Kyiv – Vinnytsia
2018**

Approved for the print by the resolution of the Scientific Board
of Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University (Protocol N° 12 of 25.04.2018).

EDITORIAL BOARD:

Gurevych Roman S., Doctor of Pedagogics, Professor, Corresponding Member of NAES of Ukraine, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Educational and Scientific Institute of Pedagogy, Psychology, Preparation of High Qualification Professionals, Director, (Editor-in-Chief).

Kolomiets Alla M., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Pro-rector of Research (Deputy Editor-in-Chief).

Shevchenko Liudmyla S., Candidate of Pedagogics, Associate Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Information and Innovation Technologies in Education, Associate Professor (Executive Secretary).

Nychkalo Nelliya G., Doctor of Pedagogics, Professor, Active Member of NAES of Ukraine, Department of Professional Education and Education of Adults of NAES of Ukraine, Academician-Secretary.

Bykov Valerii Yu., Doctor of Pedagogics, Professor, Active Member of NAES of Ukraine, Institute of Information Technologies and Learning Tools, Director.

Lukianova Larysa B., Doctor of Pedagogics, Professor, Institute of Pedagogical and Adult Education of NAES of Ukraine, Director.

Radkevych Valentyna O., Doctor of Pedagogics, Professor, Corresponding Member of NAES of Ukraine, Institute of Vocational Technical Training of NAES of Ukraine, Director.

Koziar Mykhailo M., Doctor of Pedagogics, Professor, Lviv State University of Life Safety, Rector.

Lazarenko Natalia I., Candidate of Pedagogics, Associate Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Rector.

Akimova Olga V., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Pedagogics, Head of Chair.

Gomoniuk Olena M., Doctor of Pedagogics, Professor, Khmelnytskyi National University, Chair of Practical Psychology and Pedagogics.

Matiash Olga I., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Algebra and Mathematics Methodologies of Education, Professor.

Tarassenko Galyna S., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia Academy of Continuing Education.

Kovtoniuk Mariana M., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Mathematics and Informatics.

Palamarchuk Olga M., Doctor of Psychology, Associate Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Psychology, Head of Chair.

Shakhov Volodymyr I., Doctor of Pedagogics, Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Psychology, Professor.

Kademiia Maiia Yu., Candidate of Pedagogics, Associate Professor, Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskiy Pedagogical University, Chair of Information and Innovation Technologies in Education, Head of Chair.

Gurevych Iryna, Professor, PhD, Knowledge Processing Institute of Darmstadt Technical University, Director (Germany).

Bezhenar Yulia P., Candidate of Pedagogics, Associate Professor, The Educational Establishment «Vitebsk State University named after P.M. Masherov», Faculty of Art and Graphics, Dean (Byelorussia).

Liaska Evgeniia Ivona, Habilitated Doctor (Pedagogics), Professor Ordinarius, Zheshevskiy University, High Pedagogic School in Myslovycsi (Poland).

Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training:
C 91 Methodology, Theory, Experience, Problems // Collection of Scientific Papers. - Issue 51 / Editorial Board. - Kyiv-Vinnytsia: TOV «Planer», 2018. - 425 p.

The collection of scientific papers is devoted to theoretical and applied aspects of application of modern information technologies and innovation methodologies of education in professional training, junior specialists, bachelors, specialists and masters. It presents a wide range of scientific works by famous scientists, pedagogues of comprehensive secondary schools, vocational schools, higher education establishments. The target readership of scientific papers collection includes pedagogues of comprehensive secondary schools, vocational schools, higher education establishments and institutions of postgraduate pedagogic education. The articles are presented in author redaction.

Reviewers:

O.G. Romanovsky, Doctor of Pedagogics, Professor (National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»);

N.S. Korets, Doctor of Pedagogics, Professor (National Pedagogical Dragomanov University);

L.V. Orshansky, Doctor of Pedagogics, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University);

R.V. Sopivnyk, Doctor of Pedagogics, Professor (National University of life and environmental sciences of Ukraine);

S. M. Yaschuk, Doctor of Pedagogics, Professor (Pavlo Tychyna Uman Statepedagogical University).

ISSN 2412-1142

ISBN 978-966-2337-01-3

UDC [378.016 + 377.016] (06)

УДК 37.011.32.041

I. М. Зарішняк, м. Вінниця, Україна / I. M. Zarishniak, Vinnytsia (Ukraine)
i.zarishniak@donnu.edu.ua

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Анотація. У статті висвітлено проблему формування безперервного професійного самовдосконалення майбутнього педагога. У роботі показано результати аналізу теоретичних підходів щодо безперервного професійного самовдосконалення особистості. Теоретичною основою дослідження автор обирає акмеологічний підхід, оскільки особистість за цим підходом зорієнтована на найвищі досягнення у професійному самовдосконаленні, а ядром в цьому процесі є ідея «самості». Автор розмежовує поняття «саморозвиток» та «самовдосконалення» особистості. Саморозвиток особистості розглядається як самотворче видове поняття, що входить до складу родового поняття «розвиток» і має в собі класове поняття «самовдосконалення». Представлена структура професійного самовдосконалення складається з цільового, змістового, інструментального, практичного і корекційного компонентів. Спираючись на праці дослідників у галузі освітніх наук, власні експериментальні дослідження, автор уточнює сутнісні характеристики та структурні компоненти професійного самовдосконалення майбутніх педагогів. Уточнено поняття готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення. Представлено узагальнювальні результати констатувального етапу експерименту, під час якого простежується негативна динаміка готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення.

Ключові слова: саморозвиток, самовдосконалення, безперервний професійний саморозвиток, професійне самовдосконалення, самовдосконалення майбутнього педагога, структура професійного самовдосконалення, характеристики професійного самовдосконалення, готовність до професійного самовдосконалення.

Annotation. This article illuminates the problem of forming continuous professional self-development of the future teacher. It presents the results of the analysis of theoretical approaches of continuous professional self-development of any identity. As a theoretical basis of research the author chooses akmeological approach, as personality according to this approach is oriented on the highest achievements in professional self-development, and the core of this process is the idea of «self». The author separates the concepts of "self-development" and "self-improvement" of the identity. Self-development is considered as self-constructive type conception, which is included to the family conception of "development" and has class conception of "self-improvement". The presented structure of professional self-development contains target, meaningful, instrumental, practical and correctional components. Relying on the work of researchers in branch of educational sciences, own experimental researches, the author clarifies essential characteristics and structural components of professional self-development of future teachers. The conception of readiness of future teachers for professional self-development is clarified. Here are also presented generalized results of the determining stage of the experiment, during which is traced the negative dynamics of readiness of future teachers for professional self-development.

Key words: self-development, self-improvement, constant professional self-development, professional self-improvement, self-improvement of the future teacher, the structure of professional self-development, characteristics of professional self-development, readiness for professional self-development.

Постановка проблеми. Сучасні перетворення, що відбуваються в українському суспільстві, зумовлюють значні зміни в системі вищої освіти, зокрема переосмислення цілей вищої педагогічної освіти, підвищення вимог до компетентностей майбутніх педагогів, що сприяє активізації інноваційних процесів у освітній сфері. У ст. 18 Закону України «Про освіту» вказується, що складниками освіти дорослих є безперервний професійний розвиток. Це «безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності» [1]. Перманентність й оновленість вищої освіти та її якісне підвищення значною мірою залежатиме від рівня професіоналізму майбутнього педагога, у структурі якого більшість науковців розглядають професіоналізм самовдосконалення.

Актуальність проблеми професійного самовдосконалення майбутніх педагогів підсилюється низкою суперечностей. По-перше, модернізація сучасної системи освіти зумовила появу нового типу педагога, проте молоді фахівці у самовдосконаленні своєї майбутньої професійної діяльності відчують труднощі щодо вибору способів досягнення перспективних цілей, здійсненні об'єктивного самоаналізу та внесенні власних коректив у

цей аналіз, що й обумовлює необхідність вже на етапі професійної освіти формувати готовність студентів до професійного самовдосконалення (Г. Клименко). По-друге, відчутні суперечності між соціальним запитом на педагога здатного до неперервного професійного самовдосконалення та недостатнім рівнем його сформованості у випускників педагогічних ЗВО (В. Фрицюк). Вітчизняні дослідники приділяють значну увагу самовдосконаленню особистості в розрізі з майбутньою фаховою підготовкою (педагогічною – М. Костенко, А. Кошолуп, І. Третьякова, М. Чобітько, Н. Уйсімбаєва, Т. Шестакова; технічною – С. Сичов, медичною – Л. Дудікова). Проте, відсутня єдність у визначенні поняття «самовдосконалення» та його структурі, автори досліджень акцентують увагу на його окремих аспектах чи сутнісних характеристиках. Недостатня висвітленість у теоретичних джерелах, наявність внутрішніх суперечностей зумовили вибір теми нашого дослідження.

Аналіз попередніх досліджень. Впродовж багатьох років проблема самовдосконалення аналізувалася як складова саморозвитку особистості, при цьому дослідники підкреслювали високий духовний рівень самовдосконалення, його позитивну спрямованість (Л. Батліна, В. Лозовой, Л. Рувинський, Л. Сідак та ін.). Науковці аналізують, співставляють, порівнюють поняття «саморозвиток», «самореалізація», «самовдосконалення», «самовиховання» особистості (А. Деркач, Т. Северіна, Г. Селевко та ін.). Самовдосконалення визначається як фактор розвитку унікальної особистості, яка має бути суб'єктом освітнього процесу (Ш. Амонашвілі, Г. Балл, І. Бех, О. Бодальов, С. Гончаренко, М. Євтух, В. Лозова, О. Савченко, Л. П. Сущенко, А. Троцько, Л. Хомич та інші); поняття «саморозвитку» й «самовдосконалення» ототожнюються (А. Деркач); розглядається як процес «самотворення» особистості (Т. Вайніленко (Т. Шестакова), Н. Ковальчук, М. Ксьонзенко, О. Прокопова, Л.О. Сущенко).

Останні дослідження із проблеми самовдосконалення особистості присвячено розкриттю педагогічних умов формування готовності майбутнього педагога до фізичного самовдосконалення (А. Кошолуп); як шлях розвитку здібностей та обдарувань трактує професійне самовдосконалення майбутнього педагога О. Антонова; як вагомий фактор якості освіти розглядається готовність до професійного самовдосконалення студентів (В. Іщенко). Концепцію педагогічного стимулювання професійного самовдосконалення у студентів презентує у своїй роботі О. Городиська [2].

Мета статті – представити результати дослідження стану готовності майбутніх педагогів до безперервного професійного самовдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Аналіз теоретико-методологічних підходів до професійного самовдосконалення майбутнього викладача та практичних аспектів означеної проблеми засвідчив, що процес підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку ґрунтується на кількох взаємопов'язаних наукових підходах, з-поміж яких науковці виділяють діяльнісний, компетентнісний, системний, суб'єктний, акмеологічний, особистісний, аксіологічний, антропоцентричний, культурологічний, синергетичний. У своєму дослідженні ми зробили акцент на акмеологічному підході, оскільки особистість за цим підходом зорієнтована на найвищі досягнення у професійному самовдосконаленні, а ядром в цьому процесі є ідея «самості».

Аналіз наукових праць показав, що поняття «саморозвиток», «самовдосконалення» і «самовиховання» впливають, доповнюють один одного та є взаємопов'язаними [3]. У ході аналізу наукових джерел було встановлено, що поняття «саморозвиток» часто ототожнюється з такими поняттями, як «самовдосконалення», «самовиховання», «самоактуалізація», «самоутвердження», «самореалізація», «самоосвіта», які є дещо близькими за змістом до поняття «саморозвиток». Ми розглядаємо саморозвиток особистості як самотворче видове поняття, що входить до складу родового поняття «розвиток» і має в собі класове поняття «самовдосконалення».

Уйсімбаєва Н. вважає самовдосконалення вищою формою саморозвитку, яке здійснюється в моральній системі координат як засіб самотворення, що потребує моральної (етичної) рефлексії, творчого виходу особистості у всій її цілісності за межі дійсного [4].

За основу в роботі ми взяли визначення професійного самовдосконалення М. Фіцули – «це безперервний і динамічний процес підвищення рівня особистісного потенціалу й професійної компетенції відповідно до суспільних вимог та власної програми розвитку особистості» [5]. Ми визначили такі сутнісні характеристики професійного самовдосконалення майбутніх педагогів: а) професійне самовдосконалення відбувається через самоосвіту та самовиховання; б) основною метою є досягнення бажаного рівня компетенції; в) буває усвідомленим та неусвідомленим; усвідомлене самовдосконалення повинно мати мету і план; г) мотиваційним ядром професійного самовдосконалення є самоактуалізація, саморегуляція, самоутвердження; д) для того, щоб вдосконалюватися, потрібно мати бажання.

Аналізуючи різні підходи до визначення структури професійного самовдосконалення, ми дійшли висновку, що багато дослідників вважають його основними складовими самоосвіту і самовиховання. Структура професійного самовдосконалення майбутнього педагога складається із трьох основних блоків: змістового блоку професійного самовдосконалення (удосконалення професійно значущих рис особистості; самоосвіта і

самовиховання; вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду; науково-методична робота); практичного блоку (застосування отриманих знань та умінь на практиці) і блоку особистісних змін.

У нашому дослідженні під готовністю до професійного самовдосконалення ми розуміємо складну систему, спрямовану на успішне виконання професійної діяльності, сутність якої в певній мірі визначається специфікою діяльності, показником якої вона є, і яка формується на основі зовнішніх і внутрішніх умов. Практичне дослідження проблеми формування професійного самовдосконалення майбутніх педагогів було проведено на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Основними методами на цьому етапі наукового пошуку виступили спостереження, опитування і методи математичного та графічного аналізу отриманих результатів. За основу нашого опитування було взято анкету, розроблену В. Л. Фрицюк [6, с.502-505]. Участь в анкетуванні взяв 51 студент 3-го курсу факультету іноземних мов, 1-го курсу факультету філології та журналістики і 3-го курсу факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Проведений нами констатуючий експеримент дозволив виявити рівень знань студентів з теми професійного самовдосконалення та його основних форм і методів. Студенти оцінили значення процесу професійного самовдосконалення для майбутньої професійної діяльності.

Ми виявили, що багато студентів не володіють знаннями про самовдосконалення та саморозвиток особистості. Проте, більшість із опитаних вважають, що знання про особливості професійного самовдосконалення їм аж ніяк не завадять. Результати констатуючого експерименту дозволили нам обґрунтувати необхідність цілеспрямованої підготовки майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення.

Проаналізуємо відповіді студентів на питання анкети «Діагностика готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення». Зокрема, наше дослідження показало, що більшість (45%) опитаних нами респондентів вважають, що професійне самовдосконалення потребує постійної роботи над собою, 29% студентів розуміють важливість цього процесу для життєдіяльності людини, однак, не докладають зусиль для професійного вдосконалення. Для 19% респондентів забракло волі, знань й умінь для досягнення позитивних результатів і тільки 7 % опитаних нами студентів вказали, що не замислювалися над цим питанням. Дані нашого дослідження свідчать, що багато молодих фахівців намагаються працювати над собою, здобувати знання та досвід із самовдосконалення, а також мають готовність та бажання до професійного самовдосконалення.

На запитання «Чи відчуваєте ви потребу у власному самовдосконаленні?», 35 % відповіли, що не відчувають; 52 % респондентів зазначили, що часто відчувають необхідність у власному самовдосконаленні. 13% опитаних респондентів запевняють, що вони мають бажання до самовдосконалення, але за браком часу, або ж за відсутністю знань про форми та методи самовдосконалення відкладають цей процес.

Цікавими, та не менш важливими, на нашу думку, є відповіді студентів на питання про прагнення самореалізації себе у майбутній професійній діяльності. Для 71 % респондентів важливо реалізувати себе у майбутньому в даній професії. Але 17 % відповіли, що взагалі будуть реалізовувати себе в іншій професійній діяльності. У цьому питанні з'являється когнітивний дисонанс, тому що, судячи з попередніх відповідей опитаних, видно, що студенти при вступі були зацікавлені у своїй майбутній професії, та з якихось причин, перестали бачити себе у даній професії.

На нашу думку, у навчальному закладі не було використано цілеспрямованої роботи щодо професійного самовдосконалення, не проводилась підготовка студентів до здійснення у майбутньому удосконалення професійних умінь та навичок.

Нами проаналізовано блок питань щодо ціннісного усвідомлення майбутніми педагогами необхідності цілеспрямованого професійного самовдосконалення.

Перший блок питань визначав, чи відповідає професія педагога інтересам студентів. Питання анкети були спрямовані на виявлення мотивації вибору саме професії педагога.

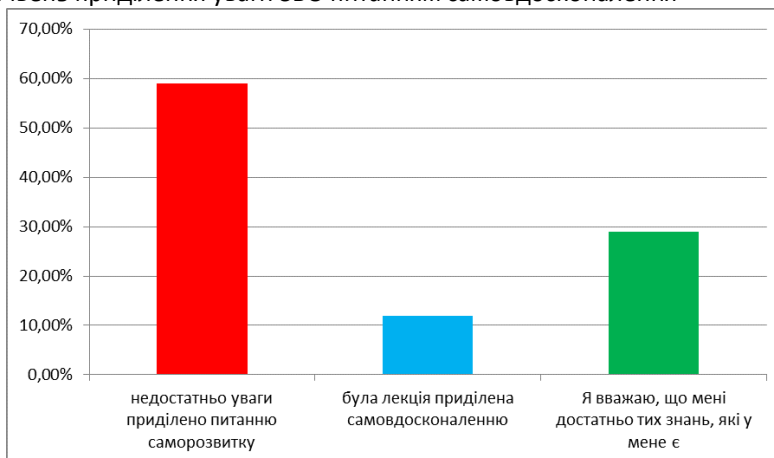
Проаналізуємо відповіді студентів. У відповіді на запитання «Чому ви обрали професію педагога?», можна виявити закономірний факт, що найбільша кількість відповідей респондентів, а саме 63 % пов'язані з «любов'ю до дітей та бажанням подавати їм правильний приклад». Далі враховувались інші, але не менш вагомими причини – «тому що, професія вчителя шляхетна і подобалась з дитинства. Відчуваю, що це моє покликання» - 18 %. На жаль, тільки 6 % обрали професію педагога через «можливість самовдосконалюватись, розвиватись». І, найменш змістовними, на нашу думку, були відповіді « через обставини, це було спонтанне рішення», «через вплив батьків» – 15 %.

У другому блоці питань ми намагались дізнатись думку респондентів щодо рівня задоволеності навчальним процесом та чи доцільно займатись професійним розвитком ще під час навчання у ЗВО. Це питання давало нам можливість з'ясувати, чи достатньо уваги приділяють в університеті підготовці до майбутнього професійного самовдосконалення.

Усі опитані погодились, що самовдосконалюватись потрібно ще під час навчання. Але на запитання « На вашу думку, чи достатньо уваги виділено вивченню проблеми самовдосконалення? 59 % опитаних нами

студентів відповіли, що «хотілось би дізнатись більше, тому що недостатньо уваги приділено питанню самовдосконаленню». На запитання «Чи потрібно починати професійне самовдосконалення ще під час навчання у ЗВО?» тільки незначна частина респондентів (12 %) вказали, що «потрібно розвиватись ще під час навчання. У нас була лекція із самовдосконалення», 29 % опитаних зазначили, що їм достатньо тих знань із самовдосконалення, які у них є і тим самим не виявили зацікавленості у додатковій підготовці до професійного самовдосконалення.

Діаграма 2 – Рівень приділення уваги ЗВО питанням самовдосконалення

Майбутні фахівці – це творчі особистості, у яких постійно є багато нових ідей, тож ми оцінили їх готовність до сприйняття інновацій у навчанні. Адже педагог повинен постійно готувати нові, цікаві лекції, вміти адаптуватись до змін навчального процесу. Сучасні студенти-педагоги повинні володіти різноманітними освітніми технологіями. Нас зацікавило, якій системі навчання віддають перевагу молоді фахівці. На запитання, яка їм більше подобається система навчання: традиційна чи інноваційна і чому, 91 % опитаних назвали інноваційну, тому що, на їх думку, вона дає не тільки знання, але й практичні вміння їх використовувати. І тільки 9 % респондентів назвали традиційну систему пріоритетною, обґрунтувавши це тим, що викладач визначає всі аспекти процесу навчання, розвиває особистість і формує знання студентів.

У професійній діяльності педагога структурним компонентом є професіоналізм самовдосконалення. Оскільки воно здійснюється через самоосвіту та самовиховання, значить передбачає покращення особистісних якостей і моральних орієнтацій, зміну інтересів і мотивів поведінки. Тож ми вирішили перевірити, яким якостями, на думку студентів, має володіти педагог. Респонденти проранжували відповіді у такому порядку: на останнє місце за значимістю вони поставили самовдосконалення – четверте місце. «Вміння організувати свою діяльність» – третє місце; на друге місце студенти помістили ораторські здібності та комунікабельність педагога, а на перше місце наші опитані ставлять «знання предмету, зацікавленість у своїй роботі».

Висновки. Як бачимо, більшість сучасних студентів крокують в ногу з часом і підтримують інновації в освіті, прагнучи до саморозвитку. Вони усвідомлюють необхідність підвищити рівень власної професійної компетенції. Однак не всі опитані нами студенти прагнуть удосконалювати самі професійно значущі якості відповідно до сучасних соціальних вимог. Кожен третій не вміє проектувати власну програму самовдосконалення як особистісних характеристик, так і професійного зростання.

Студенти визнають важливість професіоналізму самовдосконалення педагога, проте у системі професійних якостей педагога відводять йому останнє місце.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці моделі освітнього середовища, що сприятиме професійному самовдосконаленню майбутніх педагогів.

Список використаних джерел:

1. Закон «Про освіту», чинний від 05.09.2017 р. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page2>, (дата звернення 10.10.17).
2. Городиська О. М. Формування в студентів потреби у професійному самовдосконаленні. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. Серія : Філологія. Педагогіка. 2016. Вип. 8. С. 65-69. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_, (дата звернення 07.04.18).
3. Зарішняк І. М. Аналіз підходів щодо визначення поняття «самовдосконалення особистості». *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до Вип. 35. Т. VIII (59): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ: Гнозис, 2015. С. 92-100.

4. Уйсімбаєва Н. Особистісне самовдосконалення як форма усвідомленого саморозвитку майбутнього вчителя. URL: http://www.cuspu.edu.ua/ua/2-mizhnarodna-internet-konferentsiya-2014/section-3/1266-osobistisne_samovdoskonalennya_yak_forma_usvidomlenogo_samorozvitku_majbutnogo_vchitelya, (дата звернення 18.11.17).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.com/70118/pedagogika/profesiynne_samovdoskonalennya_maybutnih_fahivtsiv, (дата звернення 10.10.17).
6. Фрицюк В.А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку: дис.... д-ра пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2017. 532 с.

УДК 378.147.091.33:005.336.2

Н.В. Захарченко, м. Вінниця, Україна

ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Анотація. Стаття присвячена питанням професійної підготовки майбутніх учителів, зокрема, формуванню їхньої ігрової компетентності, як одного з компонентів професійної компетентності, при вивченні загально-професійних і психолого-педагогічних дисциплін. У статті досліджено поняття «професійно-ігрова компетентність» як результат підготовки вчителя до використання ігрових технологій у їхній майбутній професійній діяльності. Підготовку студентів до використання ігрових технологій ми розглядаємо як процес формування у випускників педагогічного університету системи психолого-педагогічних, методичних, а також міждисциплінарних знань, розвитку загальних і спеціальних умінь, навичок, компетенцій, способів діяльності, становлення їхнього ціннісного ставлення до різних ігор, накопичення та збагачення суб'єктивного особистісного досвіду використання ігрових технологій. Під сформованістю професійно-ігрової компетентності вчителя ми розуміємо наявність у нього вміння організовувати ігрову діяльність учнів, грамотно її підбирати, аналізувати креативний і навчальний потенціал ігрового процесу. Тому в системі підготовки майбутніх учителів повинні забезпечуватися вимоги до високого рівня володіння грою, зумовлені специфікою об'єкту його професійної діяльності.

Ключові слова: компетентність, компетенція, професійна компетентність учителя, професійно-ігрова компетентність, ігрові технології навчання.

Abstract. The article is devoted to questions about professional training for future teachers, in particular, the formation of their game competence, as one of the components of professional competence, in the study of general-professional and psychological and pedagogical disciplines. The article examines the concept of “professional-gaming competence” as a result of teacher training for the use of game technologies in their future professional activities. The preparation of students for the use of game technologies is considered as a process of formation of the pedagogical university graduates of the system of psychological and pedagogical, methodological, as well as interdisciplinary knowledge, the development of general and special skills, attainments, competencies, modes of activity, the formation of their value relation to different games, accumulation and enriching the subjective personal experience of using game technologies. Under the formation of the teacher's professional-gaming competence, we understand the presence of his ability to organize the game activities of students, competently select it, analyze the creative and educational potential of the game process. Therefore, in the system of training future teachers must be provided with requirements for a high level of ownership of the game, due to the specifics of the object of his professional activities.

Key-words: competence, competency, professional competence of the teacher, professional-gaming competence, the game technology training.

Постановка проблеми. У сучасному українському суспільстві зростає потреба у соціально та професійно активній і відповідальній особистості вчителя, готової до творчого пошуку, до інновацій. Реальне впровадження у шкільну буденність ідеї гуманізації освіти значною мірою визначається технологічною компетентністю нинішніх випускників педагогічних навчальних закладів.

Результати низки соціально-педагогічних і психолого-педагогічних досліджень переконують: для сучасної школи характерна яскраво виражена тенденція скорочення використання вчителями ігрових технологій, постійного зменшення часу на ігрову діяльність школярів.

Простір ігрової діяльності у сучасній школі постійно скорочується: навіть у молодшому шкільному віці гра на уроці займає не більше 12% - 15% навчального часу, у середніх класах – зменшується до 8% - 10%, а у старших класах дидактичні ігри практично не використовуються.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Лазаренко Н.І., Іваницька Н. Л. ТЕРМІНИ В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ	5
Лозовецька В.Т. WSPÓŁCZESNY SYSTEM EDUKACYJNY A ROZWÓJ ZAWODOWY NAUCZYCIELA POD KĄTEM ZACHODZĄCYCH ZMIAN CYWILIZACYJNYCH	11
Коберник О. М. ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	16
Сенченко В.О., Шестопад О.В., Насонова Н.А. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ: ВИКЛИК ХХІ СТОРІЧЧЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.	20

РОЗДІЛ 2

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Бачинська Р.С. ЗАДАЧА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ	24
Білоусова Н.В., Гордієнко Т.В. МЕТОДИКА ШВИДКОЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	28
Казьмірчук Н.С., Мальов С.В., Тодосієнко Н.Л. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙМАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ.....	32
Кібалко Г.Д., Ботня І.Д. І.ФРАНКО ТА Й.ГЕТЕ: ЛІРИЧНИЙ ДИСКУРС (СПЕЦИФІКА ІНТЕГРОВАНОГО УРОКУ).....	36
Коваль Т.В., Шикирінська О.А. МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	41
Колядич Ю. В. ІНТЕРАКТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ.....	44
Комісаренко Н.О. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НАВЧАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	47
Коношевський Л. Л., Стецька Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	52
Лозовик М.П. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА НА ВІННИЧЧИНІ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ	56
Мельник К.О. ШКОЛА ОСОБИСТІСНО - ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ЗА І.С. ЯКИМАНСЬКОЮ	61
Саєнко Ю. О., Петряник А. С. НАВЧАЛЬНО-РОЗВИВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	63
Сойчук Р.Л. ДО ПРОБЛЕМИ СУТНОСТІ СМИСЛОЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	66
Староста В. І. , Гошко О. В. ГОТОВНІСТЬ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	70
Шевчук О.В. СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	74

РОЗДІЛ 3
ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Вдович С. М., Зельман Л. Н. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ .	79
Горетько Т.В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІТ-МЕНЕДЖЕРІВ У США.....	83
Холковська І. Л., Добровольська Н. Л. ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНОГО НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ ТА ГОВОРІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	86
Кашинська О. Є. РОБОЧИЙ ЗОШИТ ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.....	90
Кулалаєва Н. В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНИКІВ.....	94
Масліч С.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ АГЕНТІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	99
Мацеха В. В. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	104
Романюк І.М., Школьнікова Т.Ю. СТАН СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ	108
Саблук О.О. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ АГЕНТІВ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	112
Яковишена Л. О. ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЯК ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	116

РОЗДІЛ 4
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОЛЕДЖАХ І ТЕХНІКУМАХ

Вітюк А.М., Куленко Т.В. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БІНОКУЛЯРНИХ ВІДЕООКУЛЯРІВ ІЗ ДОПОВНЕНОЮ РЕАЛЬНОСТЮ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ РІЗНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ КОЛЕДЖУ	122
Демченко О.П. ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ПОНЯТЬ «ОБДАРОВАНА ДИТИНА» І «ДИТЯЧА ОБДАРОВАНІСТЬ» У ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ	126
Зубко В. С. ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	132
Ілясова Ю. С. СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН	135
Кордон Ю.В., Жеребнюк М.М. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР	139
Любарський С.С., Любарський І.С. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО БРАУЗЕРА В РОБОТІ З СУПУТНИКОВИМИ ЗНІМКАМИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТЕХНІКА- ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКА У КОЛЕДЖІ	142
Мельник О.М. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИКЛАДАННІ МІКРОБІОЛОГІЇ	145

Сергієнко О. М., Брудько О. Л., Горбенко А. А. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ФОКУС-ГРУПОВИХ ІНТЕРВ'Ю У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ТА ПРОГРАМ КОМП'ЮТЕРНОЇ СИМУЛЯЦІЇ.....	149
Цирульник С. М., Гущина Н. І., Непийвода М. В. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВUOD У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	151
Чернець С.П. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ З ІСТОРІЇ	156
Чорна Н.А. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТЕХНІКА З ЕКСПЛУАТАЦІЇ МЕРЕЖ І СПОРУД ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	160
Шевченко В.Б. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ.....	164

РОЗДІЛ 5

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДИК НАВЧАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Березовський Ю. Е. СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ЧИННИКІВ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ.....	168
Білозерська Г.О. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН.....	172
Буга О.І., Глуханюк В.М., Соловей В.В. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЛОВИХ ІГОР	176
Будас Ю.О. ВПЛИВ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ НА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	180
Фрицюк В.А., Бузенко І. Л. СТРУКТУРА ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	185
Вознюк О.М. ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА ЯК ОДНА ЗІ СКЛАДОВИХ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	189
Войтовик В. А. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	192
Гелеш А.В., Свіридов В.М. ПРОЦЕДУРА АКРЕДИТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЮ «БАКАЛАВР» ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ	196
Голюк О.А., Йоланта Гурал–Пулроле, Т.Кук РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА СТУДЕНТІВ НА МІЖНАРОДНУ АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ У ПРАКТИЦІ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	200
Гонгало Н.В. ТЕХНОЛОГІЯ WEBQUEST У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	204
Гузій І.С. ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ	209
Гулівата І.О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ.....	215
Гулько Л. О. ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА» В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ У КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	220
Зарішняк І. М. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	225

Захарченко Н.В. ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	229
Зубенко Т.В. ВІДПОВІДНІСТЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УМОВАМ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ	233
Ільєнко О.Л. ФУНКЦІЇ МАЙБУТНЬОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	237
Ільчук В.В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У АГРАРНИХ ВНЗ	240
Коваль М.С. АНКЕТУВАННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДСНС УКРАЇНИЪ	243
Козловський Ю.М., Козловська І.М. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ MIND MAP ДЛЯ ІНТЕГРАЦІЇ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ	246
Конівіцька Т. Я. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	250
Кравцова Н.Є., Кравченко І.М. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА В ПРОЦЕСІ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ	254
Крохмаль А.М. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ, ЩО СПРИЯЄ ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВДОСКОНАЛЕННЮ СТУДЕНТІВ	258
Кушнір А.С. СУЧАСНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ	262
Левчук О.В. ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПІДХІД В МАТЕМАТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АГРАРІЇВ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У СИСТЕМІ «НАУКА-ОСВІТА-ВИРОБНИЦТВО».....	267
Лисий М.В., Лиса Г.В., Моклюк М.О. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ	271
Манаєва Г.С., Гринь Ю.В. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРИ НАВЧАННІ АУДІЮВАННЮ ЛЕКЦІЙ ЗА ФАХОМ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ .	275
Маніта Л.М., Мамонтова О.Л. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА З ІНСТРУМЕНТАЛІСТАМИ ТА ВОКАЛІСТАМИ	279
Манько Н. І.-В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНЖЕНЕРІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ	283
Маринчук Т.Т. ОПАНУВАННЯ СТУДЕНТАМИ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОЇ МОВИ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТАХ	287
Мартинюк О. В., Лисак Г. О. РІЗНОВИДИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЗМІСТОВИЙ КОМПОНЕНТ ФАХОВИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	292
Марункевич Я.Ю. CASE STUDY ЯК ПРИКЛАД ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	296
Михайленко І.В., Нестеренко В.О. РОЛЬ І МІСЦЕ НАСТУПНОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ	299
Мікаєлян В.В. ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	302
Мовчан Л.Г., Харчук С.А. ДОСВІД ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ У ВНЗ ШВЕЦІЇ	306
Остраус Ю. М. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІАЛОГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	311

Петрук В.А., Сабадош Ю. Г. РОЗВИТОК САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	315
Пойда О. А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ МЕТОДИЧНОГО КОЛАЖУ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ» У ФОРМАТІ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ.....	319
Пудова С. С. , Казакова О. В. ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ «ІНДИВІДУАЛЬНІ МЕДИЧНІ КАРТКИ...» З МЕДІНФОРМАТИКИ МАЙБУТНІМИ СТОМАТОЛОГАМИ	323
Рикало Н. А., Андрощук О. В. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	329
Романишин Ю. Л. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ КОМП'ЮТЕР-БАЗОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВНЗ	332
Семеніхіна О. В., Друшляк М. Г. ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО КОНТРОЛЮ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ: АНАЛІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ПРОГРАМ ДИНАМІЧНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	338
Серьогіна І.Ю. ПРОЕКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФІРМОВОЇ ПОСЛУГИ – КЕЙТЕРИНГУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА» У ПЕДАГОГІЧНОМУ ВНЗ.....	343
Смілянець О.Г. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ АГРАРНИМИ УНІВЕРСИТЕТАМИ УКРАЇНИ	347
Стахова О.А., Стахова М.О. САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВВНЗ	351
Крутії К.Л., Стахова І.А. ПРИРОДНИЧО-НАУКОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ STEAM-ОСВІТИ	355
Степанченко Н.І., Окопний А.М. КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	359
Теклюк Г.П. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ ТА ПРАВА	363
Теплова О.Ю. ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ МУЗИЧНОГО ФАХУ ДО ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ (АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ)	367
Троян Г. В. ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНИХ РОЗВІДКАХ.....	371
Тулашвілі Ю.Й. ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО ТА ПРАКСЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДІВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ СКЛАДНИХ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАВДАНЬ	375
Федоренко С. В. ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАРАТИВНОГО МЕТОДУ В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	379
Форостовська Т.О. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ.....	384
Чехмєструк І. В. НОВІТНІ МЕТОДИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	388
Шаранова Ю. В. BLENDED AND DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGE: GENESIS, PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN THE LEARNING PROCESS	392
Шахов В.І., Зеленюк С.В. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВ ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	396
Шахов В.І., Килівник А.М., Мельник І.М. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	400

Шпільчак Л.Я.

З ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ НТЦ «ІНОЗЕМНІ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУАННЯ» НА БАЗІ ДВНЗ «ІФНМУ» ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ FCE (B2 LEVEL)..... 404

Ягупець Ю.І., Сокіл М.С.

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ КОМПЕТЕНТНОМУ ВИКОРИСТАННЮ ЗАСОБІВ
НАОЧНОСТІ 407

НАШІ АВТОРИ: **412**